

Изх. № 22-72/02.12.2022г.

ДО:

Министерски съвет на Република
България
Г-н Гълъб Донов,
Министър-председател

Министерство на финансите на
Република България
Г-жа Росица Велкова-Желева,
Министър на финансите

КОПИЕ ДО:

Комисията за финансов надзор
Г-н Бойко Атанасов
Председател

Г-н Владимир Савов
Заместник-председател, ръководещ
управление „Застрахователен надзор“

КОПИЕ ДО:

Националното бюро на българските
автомобилни застрахователи
Г-н Борислав Богоев
Председател

Относно: Проект на Закон за допълнение на Кодекса за застраховането, публикуван за обществено обсъждане на 22.11.2022 г.

Уважаеми г-н Министър председател,

Уважаеми г-жо Министър на финансите,

Във връзка с проект на Закон за допълнение на Кодекса за застраховането, публикуван за обществено обсъждане на интернет сайта на Министерството на финансите на 22.11.2022 г. („Проекта“), Асоциация на българските застрахователи („АБЗ“) предоставя своето становище, което Молим да бъде съобразено.

I. Общи бележки

В мотивите към Проекта е посочено, че същият е изготвен поради поставената под натиск финансова стабилност на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи („НББАЗ“), необходимостта от отстраняване на „слабости в процеса на обработка на претенции с международен елемент от отделни застрахователи“ в рамките на системата „Зелена карта“,

както и изпълнение на ангажиментите на Република България след присъединяването към ERM II и засилване на регулаторната рамка с цел отстраняване на установените проблеми.

Предложените промени не отговарят на мотивите за приемането им и не изпълняват заложените цели. Не са наведени доводи за законодателни празноти или недостатъчност на въведените механизми, за да се обоснове необходимостта от въвеждането на законова разпоредба, която да регулира по такъв безусловен начин гаранционните функции на НББАЗ. Както през предходните години, така и през 2022 г., НББАЗ е финансова стабилна институция, която не е срещала проблеми в процеса по обработка и плащането на претенции за застрахователни събития, настъпили на територията на страната, и за събития, настъпили в чужбина.

В мотивите на Проекта липсва конкретика и изчерпателна информация относно същността и мащабите на проблема, който се опитва да разреши законодателното предложение. Не е отчетено обстоятелството, че НББАЗ функционира сигурно в системата „Зелена карта“, като обработването и уреждането на претенциите от страна на членовете на НББАЗ се извършва при съблюдаване на условията и реда на Вътрешните правила на Съвета на бюрата и Кодекса за застраховането.

В Проекта се предвижда **безусловно плащане** от страна на НББАЗ по задължения, произтичащи от международно частноправни отношения, което е прецедент в законодателството ни. Цялата конструкция на предложението в Проекта нов чл. 506а презумира на законово ниво, че претендиращият кореспондент/чуждестранно бюро винаги има **основателна претенция** и по тази причина НББАЗ следва безусловно да извършва плащанията. Не са съобразени предвидените в чл. 6 от Вътрешните правила на Съвета на бюрата и Обяснителния меморандум към тях възможности за **отказ на искане за гаранционно плащане и процедурата по медиация и арбитраж** във връзка с оспорванията по него. Не е допустимо на законово ниво да се задължи НББАЗ да плаща безусловно искания за гаранция, при условие че има направено основателно оспорване от неговия член. В Обяснителния меморандум към Вътрешните правила и по-конкретно към разпоредбата на чл. 6 изрично са посочени основания, при които искането за гаранционно плащане може да бъде отказано. На Генералната асамблея на Съвета на бюрата, проведена на 26.05.2011 г. в Дубровник, е приет *Каталог с основателни причини да се откаже гаранционно искане*. Система Зелена карта допуска искането за гаранционно плащане да може да бъде отказано при определени условия и не може българският закон да игнорира правилата, установени в тази система. Ако се въведат подобни абсолютни правила, валидни за българските застрахователи, ще се допусне те да имат **неравносгодно** положение спрямо чуждестранните застрахователи, предвид различните правила, важащи за последните, и ще се отвори **възможността за злоупотреби** от страна на чуждите бюра и кореспондентите, които ще знаят, че всяка тяхна претенция ще бъде безусловно платена от НББАЗ.

Не може да се приеме положение, при което НББАЗ да плаща безусловно, още повече когато претенциите на чуждите бюра не са окомплектовани, съобразно Вътрешните правила на Съвета на бюрата. Следва да се отчете, че НББАЗ има учредена банкова гаранция в полза на Съвета на бюрата. Съгласно приетата през лятото на 2020 г. от Съвета на Бюрата процедура по усвояване на банковата гаранция, исканията за гаранция, които се квалифицират за усвояване, следва да отговарят на няколко кумулативно изискуеми условия, между които и:

- **само банкови извлечения** ще се считат за достатъчно и неоспоримо доказателство за плащане за целите на процедурата по усвояване на банковата гаранция.

Всички искания за гаранция, за които такова доказателство за плащане не е качено в онлайн системата от съответното чуждестранно Бюро, ще бъдат изключени от процедурата.

- по отношение на съответните искания за гаранция **трябва да няма спор**, например съдебно производство.

Няма никаква основателна причина българският закон да налага абсолютни правила за българските застрахователи и бюро, изразяващи се в безусловност на плащанията по искания за гаранция, след като в самата система Зелена карта са установени съвсем различни правила. Нещо повече, съгласно мотивите към законопроекта и оценката на въздействие, е направено проучване в държавите членки, като **никъде не е установена сходна законодателна практика**. Важно е да се отбележи, че съгласно т. 2.4.8 от *Стандартните оперативни процедури към Устава на Съвета на бюрата*, всяко бюро трябва да е **автономно и независимо** при осъществяване на дейността си. Това е задължително условие за членството на всяко бюро в Съвета на бюрата. По отношение на НББАЗ поднадзорността от страна на КФН е осигурена изцяло чрез чл. 507 от КЗ.

Друг аргумент срещу предложената редакция на чл. 506а е, че ако бъде приета, ще се стигне до положение НББАЗ да плати, предявената сума и да я събере от съответния застраховател, като междуременно ако се заведе процедура по арбитраж във връзка с оспореното от застрахователя искане за гаранционно плащане, ще е необходимо той да депозира цялата спорна сума по сметка на Съвета на бюрата. По този начин може да се наложи българският застраховател да ангажира средства в двоен размер по едно напълно основателно оспорено от него плащане от страна на чуждестранен кореспондент или бюро. Възможностите за реализиране на регресни права на българските застрахователи при потвърждаване от съд или в арбитражно производство на основателността на оспорването ще бъдат силно затруднени, тъй като не става ясно приложимото право, което ще се следва в процеса по предявяване на регресните права, ще има необходимост от ангажиране на големи човешки и финансови ресурси за упражняване на тези права в чужбина, и в същото време реална опасност за нереализирането им.

С оглед на гореизложеното, възразяваме срещу приемането на Проекта и включването му в законодателната програма на Народното събрание. Вътрешните правила на Съвета на бюрата и Кодексът за застраховането съдържат достатъчно правила във връзка с контрола върху дейността на НББАЗ и неговите членове. НББАЗ функционира добре и не е застрашена неговата финансова стабилност.

Предвид обстоятелството, че Проектът предвижда нормативна промяна, касаеща целия български застрахователен пазар, която в същото време е спорна, остава неясно защо за провеждане на обществените консултации по Проекта е определен минималния и приложим за изключителни случаи 14-дневен срок по чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове. Този срок е твърде кратък за обществена дискусия по толкова съществен въпрос, тъй като не осигурява достатъчна възможност за адресатите да анализират предлаганите с Проекта неблагоприятно засягащи ги промени. В тази връзка АБЗ отправя своето искане за удължаване на срока за провеждане на обществени консултации по Проекта, тъй с него се засягат значими обществени отношения с последици за НББАЗ, членовете му и всички потребители на задължителна застраховка Гражданска отговорност на автомобилистите.

II. Бележки по конкретните текстове на Проекта

Ако не бъде съобразено искането ни по т. I, правим следните бележки и предложения за изменения на конкретните разпоредби на Проекта. За удобство ще цитираме съответната разпоредба, за която се отнася коментара и предложението ни за изменение.

Разпоредба:

„Гарантиране изпълнението на задълженията на бюрото и неговите членове

Чл. 506а. (1) В съответствие с вътрешните правила на Съвета на бюрата бюрото гарантира

*изпълнението на задълженията на своите членове. ~~по задължителни застраховки~~
~~„Гражданска отговорност“ на автомобилите, издадени от тях.~~*

Коментар:

Предлагаме новата редакция, т.к. НББАЗ не е гарант на своите членове във връзка със застраховки, издадени от тях при правото на свобода на предоставяне на услуги или правото на установяване в други държави членки, както би могло да бъде тълкуван така формулирания текст на правната норма.

Разпоредба:

„(2) При условията и в сроковете на вътрешните правила на Съвета на бюрата Бюрото заплаща безусловно и в сроковете по вътрешните правила на Съвета на бюрата по искания за гаранционни плащания, предявени от други национални бюра във връзка със задължения на негови членове“.

Коментар:

Предлагаме нова редакция на ал. 2, която напълно да съответства на начина на функциониране на системата Зелена карта. Както вече посочихме не би могло да се приеме, че НББАЗ трябва да плаща безусловно искания за гаранция (виж подробните мотиви по-горе). Не следва да се допуска неравностойно положение на българските застрахователи чрез създаването на абсолютен режим за тях, какъвто отсъства в останалите държави членки по отношение на чуждите застрахователи.

Разпоредба:

„(3) Със заплащането по всяко искане за гаранционно плащане бюрото встъпва в правата на чуждестранното национално бюро спрямо своя член-застраховател и в седемдневен срок от извършване на плащането предявява писмено срещу него регресните си претенции за целия размер на платеното към чуждестранното национално бюро заедно с лихвите за забава от датата на предявяване на регресната претенция.

(4) Застрахователят член на бюрото възстановява регресната претенция по ал. 3, независимо от всяко оспорване по съдебен или извънсъдебен ред. В случай че застрахователят не възстанови регресната претенция в срок от 15 дни от датата на предявяването ѝ, бюрото се удовлетворява от банковата гаранция по чл. 508, ал. 2, учредена от застрахователя в негова полза.“

Коментар:

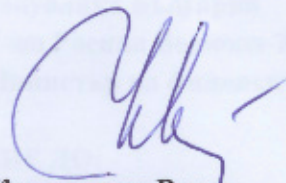
Предлагаме ал. 4 да отпадне. Както в ал. 2, тук също се допуска безусловност и абсолютно задължение на застрахователя за възстановяване на регресната претенция. Този текст е още по-проблемен поради връзката с предложението в ал. 2, т.к. се предвижда НББАЗ да плаща безусловно. Застрахователят може да има основателни причини и доказателства за извършено неправомерно плащане от страна на НББАЗ, включително неправомерно предявено гаранционно искане.

НББАЗ разполага с издадена в негова полза от страна на застрахователя неотменима, неделима и безусловна банкова гаранция, съгласно устава на бюрото, и не е необходимо законът да създава допълнителен ред, който освен това е и доста спорен. Щом НББАЗ е извършило плащане по гаранционно искане вместо свой член, спазвайки своя устав, НББАЗ може да се удовлетвори от банковата гаранция, издадена от застрахователя. Не може да се отнема правото

на застрахователя да оспори регресната претенция по съдебен ред или извънсъдебен ред и по тази причина да откаже да я възстанови в срока от 15 дни от предявяването ѝ. Наличието на банкова гаранция в полза на НББАЗ е най-подходящия и бърз инструментариум, с който бюрото да събира вземанията си от всеки свой член. Всеки член на НББАЗ трябва по всяко време да поддържа своята банкова гаранция в пълен размер, т.к. в противен случай ще бъде изключен от бюрото, което е основание за отнемане на лиценза му по застраховка Гражданска отговорност на автомобилистите.

Оставаме на разположение за допълнително съдействие и участие в работни групи и дискусии по Проекта.

С уважение,

Константин Велев,

представител на ЗАД „АРМЕЕЦ“ АД-
Председател на УС и представляващ

Г-н Владимир Савин
Заместник-председател, национална
управление „Застрахователи“

КОПИЕ ДО:
Националното бюро на Българските
застрахователи
Г-н Борислав Димитров
Председател

Относно: Проект на Закон за допълнително изплащане на Каско за автомобилистите, от Комитета за обществено обсъждане на 22.11.2022 г.

Законова г-н Министър-председател

Уважаема г-но Министър на финансите

Наш проект свързан с Закона за допълнително изплащане на Каско за автомобилистите, публикуван на Министерския сайт на Министерството на финансите на 22.11.2022 г. („Проект“), Асоциация на българските застрахователи („АБЗ“) предоставя своето становище, което трябва да бъде съобразено.

Г. Офиса Белевски

В мотивите към Проекта е посочено, че съществува необходимост от изграждане на допълнителна финансово-стабилност на Националното бюро на Българските автомобилисти застрахователи („НББАЗ“), необходимостта от отстраняване на „слепота“ в процес на обработка на претенции с международен елемент от български застрахователи в рамките на съществува „Земля карта“.